

Aktuální informace

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Praha 26. 8. 2011

46

Lékárny v roce 2010

Pharmacies in 2010

Souhrn

Tato Aktuální informace pojednává o výkonech sítě lékáren za rok 2010 a zaměřuje se na celkové výkony lékárenské péče a na průměrné výkony lékáren základního typu a ústavních, a to na počty přijatých receptů a poukazů a na tržby. Kromě údajů za celou republiku jsou uvedeny též průměrné výkony lékáren základního typu po jednotlivých krajích.

Summary

This Topical Information refers to the outputs of the network of pharmacies in 2010 and it is focused on the total outputs of pharmaceutical service and on average outputs of classical pharmacies and hospital pharmacies, especially on numbers of prescriptions and coupons received as well as on returns. Besides data for the whole country also the average outputs of the classical pharmacies by the single regions are presented.

Výkony lékáren v roce 2010

Tato Aktuální informace vychází z podkladů získaných sběrem ročního výkazu A (MZ) 1-01 o činnosti zdravotnického zařízení, obor lékárenská péče. Výkazy odevzdalo celkem 2 349 lékáren základního typu a ústavních. Veškeré údaje o tržbách shromažďované ÚZIS ČR v rámci tohoto výkazu a zveřejněné v této Aktuální informaci se týkají pouze tržeb za léčiva a zdravotnické prostředky a publikované údaje se vztahují pouze k odevzdaným výkazům.

Celkové tržby za léčiva a zdravotnické prostředky u všech zařízení lékárenské péče za rok 2010 podle zpracovaných výkazů dosáhly 71 205 mil. Kč a oproti roku 2009 se snížily o 0,4 %. Z toho tržby za léčiva činily v roce 2010 celkem 63 197 mil. Kč, což je cca o 0,6 % méně než předcházející rok. Tržby od zdravotních pojišťoven klesly o 3,4 % na 37 182 mil. Kč, z toho tržby od zdravotních pojišťoven za léčiva na recept se snížily o cca 4,1 % a tržby od zdravotních pojišťoven za zdravotnické prostředky na poukaz se zvýšily o 4,1 %. Tržby z doplatků pacientů a z volného prodeje dosáhly 16 594 mil. Kč, což je 103,0 % předešlého roku. Počet přijatých receptů činil 73 464 tis. ks, což je o 0,7 % více než v roce 2009. Lékárny základního typu (klasické lékárny, které nejsou součástí jiného, např. lůžkového zdravotnického zařízení) dosáhly celkových tržeb za léčiva a zdravotnické prostředky 46 868 mil. Kč, což je 65,8 % obratu celého oboru lékárenské péče, a přijaly 90,3 % všech odbavených receptů (v roce 2009 to bylo 64,8 % resp. 89,1 %).

V zařízeních lékárenské péče celkem pracovalo v počtech přepočtených na úvazky 5 802,61 farmaceutů a 4 793,31 farmaceutických asistentů. Z toho v lékárnách základního

typu pracovalo 5 173,32 farmaceutů a 3 920,93 farmaceutických asistentů, rovněž v přepočtených počtech (zde i v dalším textu a tabulkách se údaje za hodnocené roky týkají průměrných ročních počtů pracovníků a odevzdaných výkazů A080).

Průměrné výkony na 1 lékárně základního typu

Jedna lékárna základního typu v roce 2010 v průměru přijala celkem 29 437 receptů a dosáhla tržby za léčiva a zdravotnické prostředky 20 803 tis. Kč (v roce 2009 celkem 21 141 tis. Kč). V jednom zařízení pracovalo v průměru 2,30 farmaceutů a 1,74 farmaceutických asistentů. Průměrná lékárna základního typu inkasovala 11 667 tis. Kč od zdravotních pojišťoven (2009 - 12 129 tis. Kč) a 6 729 tis. Kč od pacientů za doplatky a volný prodej (2009 - 6 672 tis. Kč). Tržby od zdravotnických zařízení v průměru činily 1 417 tis. Kč, v roce 2009 cca 1 361 tis. Kč.

V porovnání krajů měla nejvyšší tržby za léčiva a zdravotnické prostředky klasická lékárna v Praze, v roce 2010 v průměru cca 26 021 tis. Kč ročně. Nejnižší tržby vykazují klasické lékárny v Jihočeském kraji - v průměru cca 17 175 tis. Kč za rok 2010. Přes růst tržeb průměrné lékárny základního typu za zdravotnické prostředky od zdravotních pojišťoven a z doplatek od pacientů k receptům a poukazům klesly celkové průměrné tržby klasických lékáren v průměru o 1,6 % oproti roku 2009. Tento pokles celkových tržeb za léčiva a zdravotnické prostředky je z největší části způsoben úspornou politikou v úhradách veřejného zdravotního pojištění za léčivé přípravky a projevil se i u ústavních lékáren, jak je zmíněno níže.

Průměrné výkony na 1 ústavní lékárně

Ústavní lékárna, tzn. lékárna, jež je součástí zdravotnického zařízení ústavní péče, v roce 2010 v průměru přijala 69 104 receptů. V jedné ústavní lékárně pracovalo v přepočtených počtech v průměru 6,13 farmaceutů a 7,62 farmaceutických asistentů. Ústavní lékárna v průměru dosáhla v roce 2010 tržby za léčiva a zdravotnické prostředky celkem 217 709 tis. Kč (v roce 2009 to bylo 226 012 tis. Kč), z toho v průměru 126 071 tis. Kč od zdravotnických zařízení (v roce 2009 to bylo 125 623 tis. Kč). Další 77 578 tis. Kč inkasovala ústavní lékárna v průměru od zdravotních pojišťoven, přičemž předcházející rok to bylo 86 926 tis. Kč. Celkem 12 128 tis. Kč v ústavní lékárně v roce 2010 tvořily tržby od pacientů za doplatky a volný prodej, což byl roční nárůst o 6 %.

Podíl plateb od zdravotních pojišťoven na tržbách průměrné ústavní lékárny v roce 2010 činil 35,6 %, zatímco podíl plateb od zdravotnických zařízení činil 57,9 % a podíl tržeb z doplatek k receptům a poukazům spolu s volným prodejem jen 5,6 %. Uvedený vzájemný poměr tržeb podle plátců spolu s řádově vyšším objemem tržeb je hlavním rozdílem ve výkonech proti lékárnám základního typu, u kterých byl v loňském roce průměrný podíl plateb od zdravotních pojišťoven 56,1 %, průměrný podíl plateb od zdravotnických zařízení 6,8 % a tržby přímo od pacientů za doplatky a volný prodej 32,3 %.

Zajímavosti

Na 1 recept připadla v roce 2010 v průměru léčiva v hodnotě 582 Kč. Přitom hodnota léků na 1 recept v klasické lékárně byla v průměru 519 Kč, zatímco průměrná hodnota léčiv na 1 recept v ústavní lékárně byla 1 188 Kč. Toto vyplývá z částečně odlišného sortimentu léků v ústavních (nemocničních) lékárnách, který zahrnuje i speciální nákladné léky. Jednomu poukazu na zdravotnické prostředky odpovídala hodnota 1 078 Kč. Doplatek pacienta na recept byl v roce 2010 v průměru cca 122 Kč, na 1 poukaz cca 39 Kč. Na jednoho obyvatele ČR připadlo v průměru 6,99 receptů a 0,31 poukazů. Na

1 obyvatele ČR připadla za rok 2010 průměrná útrata v lékárně 866 Kč za doplatky na recept/poukaz a 711 Kč za volně prodejné léky nebo zdravotnické prostředky. Na jednu lékárnou připadalo v roce 2010 v průměru cca 4 006 obyvatel.

Závěr

Tržby zařízení lékárenské péče za léčiva a zdravotnické prostředky zaznamenaly po dlouhodobém růstu v roce 2010 poprvé pokles. Pokles úhrad za léčiva od zdravotních pojišťoven o 3,9 % nedokázaly vyrovnat ani stabilně narůstající tržby od zdravotnických zařízení a tržby z doplatků pacientů k receptům/poukazům. U ústavních lékáren byl pokles celkových tržeb za léčiva a zdravotnické prostředky téměř o 3,7 % oproti roku 2009. U lékáren základního typu došlo k poklesu celkových tržeb za léčiva a zdravotnické prostředky na průměrnou provozovnu o 1,6 %. Cca 65,3 % z hodnocených lékáren základního typu mělo v roce 2010 tržby za léčiva a zdravotnické prostředky do 20 mil. Kč, cca 7,3 % z tohoto typu hodnocených lékáren mělo tržby za rok 2010 nad 50 mil. Kč. Celkem 66,3 % hodnocených lékáren základního typu vykázalo za rok 2010 příjem receptů do 30 000 kusů, což s jistým zjednodušením lze popsat jako počet receptů pod průměrem souboru lékáren základního typu, který za rok 2010 byl 29 437 receptů na lékárnou. Celkem 2,4 % lékáren základního typu přijalo v roce 2010 celkem 100 000 a více receptů.

Vypracoval: Ing. Ivan Popovič

1. Výkony zařízení lékárenské péče celkem v letech 2007–2010

Rok	2007	2008	2009	2010	Index 2010/2009 %	Index 2010/2007 %
recepty celkem v ks	90 001 816	68 841 223	72 946 273	73 463 532	100,71	81,62
poukazy celkem v ks	3 086 216	2 914 092	3 161 773	3 302 464	104,45	107,01
žádanky na léčiva od ZZ v ks	1 576 849	1 522 793	1 617 838	1 715 580	106,04	108,80
objednávky na léčiva od ostatních odběratelů v ks	159 609	183 647	181 924	196 022	107,75	122,81
žádanky na zdrav. prostředky od ZZ v ks	279 982	374 290	396 998	408 414	102,88	145,87
objednávky na zdrav. prostředky od ostatních odběratelů v ks	17 172	15 780	16 652	19 083	114,60	111,13
tržby léčiva a zdrav. prostředky celkem tis. Kč	63 851 171	66 022 674	71 480 439	71 204 649	99,61	111,52
tržby za léčiva celkem tis. Kč	57 096 260	58 696 447	63 600 782	63 197 027	99,37	110,69
v tom: tržby od ZPoj za léčiva v tis. Kč	32 219 244	31 231 356	35 185 429	33 752 703	95,93	104,76
tržby od ZPoj za zdrav. prostředky v tis. Kč	2 799 916	2 944 892	3 293 924	3 429 286	104,11	122,48
doplátky pacientů za recepty a poukazy tis. Kč	7 966 040	8 506 843	8 567 226	9 111 243	106,35	114,38
volný prodej léčiv a zdrav. prostředků tis. Kč	6 637 591	7 392 259	7 546 682	7 482 923	99,16	112,74
tržby od ZZ tis. Kč	13 407 795	15 063 508	15 957 115	16 435 078	103,00	122,58
z toho za léčiva tis. Kč	10 261 419	11 537 692	12 249 047	12 660 712	103,36	123,38
zdrav. prostř. tis. Kč	3 146 376	3 525 816	3 708 068	3 774 366	101,79	119,96
tržby od ostatních odběratelů za léčiva a zdrav. prostř. tis. Kč	820 585	883 816	930 063	993 416	106,81	121,06
farmaceuti (přepočtený počet) ¹⁾	5 548	5 508	5 646	5 803	x	x
farm. asistenti (přepočtený počet) ¹⁾	4 581	4 527	4 656	4 793	x	x
počet hodnocených jednotek s odevzdaným výkazem (lékárny i výdejny zdrav. prostředků)	2 410	2 388	2 443	2 491	x	x
tj. podíl z celkového registrovaného počtu ZZ (lékáren a výdejen zdrav. prostředků) v %	93,6	92,8	94,1	94,8	x	x

¹⁾ 2007 stav k 31. 12. příslušného roku, od roku 2008 - průměrný roční přepočtený počet

ZPoj - zdravotní pojišťovny

ZZ - zdravotnická zařízení

Zdroj: ÚZIS ČR

2. Výkony na 1 lékárně základního typu v letech 2007–2010

Rok	2007	2008	2009	2010	Index 2010/2009 v %	Index 2010/2007 v %
recepty ks	38 077	29 139	29 584	29 437	99,50	77,31
poukazy ks	810	697	734	739	100,68	91,23
žádanky na léčiva od ZZ ks	188	178	168	165	98,21	87,77
objednávky na léčiva od ostat. odběratelů ks	66	75	68	74	108,82	112,12
žádanky na zdrav. prostředky od ZZ ks	12	13	14	14	100,00	116,67
žádanky na zdrav. prostředky od ostatních odběratelů ks	4	4	4	5	125,00	125,00
tržby léčiva + zdrav. prostředky celkem tis. Kč	20 018	20 149	21 141	20 803	98,40	103,92
z toho tržby od ZPoj za léčiva tis. Kč	11 712	11 155	12 129	11 667	96,19	99,62
tržby od ZPoj za zdrav. prostředky tis. Kč	605	611	689	668	96,95	110,41
doplatky pacientů a volný prodej tis. Kč	6 195	6 771	6 672	6 729	100,85	108,62
tržby od ZZ tis. Kč	1 192	1 321	1 361	1 417	104,11	118,88
z toho za léčiva tis. Kč	1 172	1 305	1 341	1 396	104,10	119,11
zdrav. prostředky tis. Kč	20	16	20	21	105,00	105,00
tržby od ostatních odběratelů tis. Kč	314	291	290	322	111,03	102,55
z toho za léčiva tis. Kč	305	278	275	308	112,00	100,98
farmaceuti (přepočtený počet) ¹⁾	2,31	2,30	2,29	2,30	x	x
farm. asistenti (přepočtený počet) ¹⁾	1,76	1,74	1,74	1,74	x	x
počet hodnocených lékáren s odevzdaným výkazem	2 157	2 142	2 196	2 253	x	x
tj. podíl z celkového registrovaného počtu ZZ (klasických lékáren) v %	92,7	92,5	94,8	95,6	x	x

¹⁾ 2007 stav k 31. 12. příslušného roku, od roku 2008 - průměrný roční přepočtený počet

ZPoj - zdravotní pojišťovny

ZZ - zdravotnická zařízení

Zdroj: ÚZIS ČR

3. Výkony na 1 ústavní (nemocniční) lékárnu v letech 2007–2010

Rok	2007	2008	2009	2010	Index 2010/2009 %	Index 2010/2007 %
recepty celkem ks	74 745	57 998	75 030	69 104	92,10	92,45
poukazy ks	4 423	4 347	4 763	5 114	107,37	115,62
žádanky na léčiva od ZZ ks	12 358	11 322	12 603	13 483	106,98	109,10
objednávky na léčiva od ostatních odběratelů ks	187	232	337	309	91,69	165,24
žádanky na zdrav. prostředky od ZZ ks	2 526	3 312	3 575	3 621	101,29	143,35
žádanky na zdrav. prostředky od ostatních odběratelů ks	20	20	17	24	141,18	120,00
tržby léčiva + zdrav. prostředky celkem tis. Kč	197 522	202 335	226 012	217 709	96,33	110,22
v tom tržby od ZPoj za léčiva tis. Kč	71 146	70 028	83 324	73 622	88,36	103,48
tržby od ZPoj za zdrav. prostředky tis. Kč	3 078	3 367	3 602	3 956	109,83	128,53
doplatky pacientů a volný prodej tis. Kč	9 394	10 425	11 542	12 128	105,08	129,10
tržby od ZZ tis. Kč	113 247	116 786	125 623	126 071	100,36	111,32
z toho za léčiva tis. Kč	83 916	86 794	93 726	94 618	100,95	112,75
zdrav. prostředky tis. Kč	29 331	29 992	31 897	31 453	98,61	107,23
tržby od ostatních odběratelů tis. Kč	657	1 729	1 922	1 932	100,52	294,06
z toho za léčiva tis. Kč	558	1 635	1 822	1 866	102,41	334,41
farmaceuti (přepočtený počet) ¹⁾	5,81	5,54	6,04	6,13	x	x
farm. asistenti (přepočtený počet) ¹⁾	6,95	6,73	7,16	7,62	x	x
počet hodnocených lékáren s odevzdaným výkazem	88	95	95	96	x	x
tj. podíl z celkového registrovaného počtu ZZ (ústavních lékáren) v %	100	100	100	100	x	x

¹⁾ 2006–2007 stav k 31. 12. příslušného roku, od roku 2008 - průměrný roční přepočtený počet

ZPoj - zdravotní pojišťovny

ZZ - zdravotnická zařízení

Zdroj: ÚZIS ČR

**4. Průměrná tržba na 1 doklad v Kč a počet dokladů
na 1 obyvatele v lékárenské péči v letech 2007–2010**

Doklad	2007	2008	2009	2010
na 1 recept hodnota léků v Kč	445	575	598	582
na 1 recept hodnota léků v Kč v klasické lékárně	395	505	527	519
na 1 recept hodnota léků v Kč v ústavní lékárně	1 036	1 327	1 217	1 188
na 1 poukaz hodnota zdrav. prostředků v Kč	950	1 053	1 084	1 078
na 1 žádanku od ZZ na léčiva hodnota v Kč	6 508	7 577	7 571	7 380
na 1 žádanku od ZZ na zdrav. prostř. hodnota v Kč	11 238	9 420	9 340	9 242
na 1 objednávku léčiv hodnota v Kč	4 471	4 161	4 317	4 460
průměrná úhrada pacienta na 1 recept v Kč	87	122	116	122
průměrná úhrada pacienta na 1 poukaz v Kč	43	43	42	39
průměrný počet obyvatel na 1 lékárně	4 119	4 079	4 054	4 006
průměrná úhrada na recepty a poukazy na 1 obyvatele za rok v Kč	772	816	817	866
volný prodej léčiv/zdrav. prostředků na 1 obyvatele za rok v Kč	643	709	740	711
průměrný počet receptů na 1 obyvatele za rok v ks	8,72	6,60	6,95	6,99
průměrný počet poukazů na 1 obyvatele za rok v ks	0,30	0,28	0,30	0,31

Zdroj: ÚZIS ČR

5. Lékárny základního typu - počty receptů a tržby za rok 2010

Počet receptů v kusech za rok	Počet lékáren	Tržby v mil. Kč za rok	Počet lékáren
0–10 000	379	0–5	249
10 001–20 000	657	5–10	473
20 001–30 000	458	10–15	429
30 001–40 000	265	15–20	315
40 001–50 000	166	20–25	214
50 001–60 000	98	25–30	148
60 001–70 000	57	30–35	103
70 001–80 000	50	35–40	62
80 001–90 000	46	40–45	44
90 001–100 000	24	45–50	45
100 001–150 000	42	50–55	41
150 001–200 000	7	55–60	28
200 001 a více	4	60 a více	95
Celkem ČR	2 253	Celkem ČR	2 246

Zdroj: ÚZIS ČR

6. Průměrné výkony na 1 lékárnu základního typu za rok 2010 kraje + ČR celkem *)

Kraj	Praha	Středo- český	Jiho- český	Plzeňský	Karlo- varský	Ústecký	Libe- recký	Králo- véhr.	Pardu- bický	Vyso- čina	Jihomo- ravský	Olo- moucký	Zlínský	Morav- skosl.	ČR celkem
recepty celkem ks	31 052	30 332	26 270	30 641	25 777	27 604	27 642	26 959	26 652	30 114	28 159	32 672	31 751	31 829	29 437
poukazy ks	670	715	581	985	373	644	1 063	986	728	725	709	604	860	765	739
žádanky na léčiva od ZZ ks	100	227	129	164	161	129	83	148	208	83	144	204	259	238	165
objednávky na léčiva od ostat. odběratelů ks	79	72	97	74	117	88	45	68	40	66	95	48	46	73	74
žádanky/objednávky na zdrav. prostř. ks celkem	10	13	9	27	28	18	13	33	33	15	20	18	32	17	19
tržby léčiva + zdrav. prostř. celkem tis. Kč	26 021	21 693	17 175	21 349	19 002	18 815	17 986	18 965	19 993	18 951	18 769	21 600	21 612	22 230	20 803
v tom: tržby od ZPoj za léčiva tis. Kč	12 832	11 801	9 771	12 340	9 729	10 958	9 976	10 941	12 327	11 588	10 563	12 907	12 363	12 869	11 667
tržby od ZPoj za zdrav. prostř. tis. Kč	744	625	441	862	286	536	1 012	1 043	647	584	590	552	785	630	668
doplatky pacientů a volný prodej tis. Kč	9 002	7 395	6 072	7 239	7 829	6 272	6 326	5 375	5 773	6 403	6 318	6 308	6 133	6 192	6 729
tržby od ZZ tis. Kč	2 930	1 650	397	648	568	789	462	1 487	978	210	916	1 479	1 876	2 332	1 417
tržby od ostat.odběr. tis. Kč	512	222	494	260	591	260	210	119	268	166	382	354	455	206	322
farmaceuti (průměrný roční přepočtený počet)	2,46	2,17	2,00	2,12	1,88	1,75	2,12	2,44	2,36	2,34	2,50	2,40	2,48	2,51	2,30
farm. asistenti (průměrný roční přepočtený počet)	2,17	1,89	1,49	1,85	1,72	2,09	2,10	1,10	1,54	1,75	1,70	1,44	1,48	1,68	1,74
počet hodnocených lékáren s odevzdaným výkazem	286	221	136	115	71	168	95	146	122	104	270	134	125	260	2 253
tj. podíl z celkového registrovaného počtu ZZ (klasických lékáren) v %	91,1	94,8	94,4	92,7	93,4	99,4	100,0	100,0	98,4	98,1	97,5	91,8	98,4	94,2	95,6

*) Včetně odloučeních odd. výdeje léčiv, dle odevzdaných výkazů

Zdroj: ÚZIS ČR

ZZ - zdravotnická zařízení

ZPoj - zdravotní pojišťovny